

31 Οκτωβρίου 1940

Στα βουνά και στη θάλασσα

Όταν εκδηλώθηκε η ιταλική επίθεση στην Ήπειρο, ο Μουσολίνι είχε κάθε λόγο να είναι σίγουρος για τη νίκη. Οι δυνάμεις του είχαν κυριεύσει τη βρετανική Σομαλία, απειλούσαν το βρετανικό Σουδάν, προέλαυναν στη Λιβύη και στρίμωχναν τους Άγγλους στη Μάρσα Ματρούχ. Στην Αλβανία, 100.000 άνδρες, 135 πυροβολαρχίες, 150 άρματα μάχης, 18 ίλες ιππικού, άγνωστος αριθμός Αλβανών ατάκτων και 400 αεροπλάνα είχαν απέναντί τους, όχι τους πάνοπλους Άγγλους, αλλά 35.000 Έλληνες, με την επιστράτευση να συντελείται ακόμα όταν άρχισε η εισβολή, και 40 πυροβολαρχίες. Τα 140, συνολικά, ελληνικά αεροπλάνα έπρεπε να καλύπτουν ολόκληρη τη χώρα. Κι απέναντι στον ιταλικό στόλο, η Ελλάδα παρέτασε 16 σκάφη, από τα οποία το ένα ήταν ο βραδυκίνητος παλιωμένος «Αβέρωφ». Κι από τα οκτώ αντιτορπιλικά, τα μισά είχαν φάει τα ψωμιά τους, ενώ και τα έξι υποβρύχια έπρεπε να βρίσκονται στα μουσεία.

Την πρώτη μέρα του πολέμου, οι Ιταλοί προχώρησαν λίγο καθώς οι άνδρες των φυλακίων της προκάλυψης αποσύρονταν στη γραμμή άμυνας, που είχε καθορίσει η μεραρχία. Ο στρατηγός Βισκόντι Πράσκα σκόπευε να δράσει κεραυνοβόλα, περνώντας από το Καλπάκι βόρεια από τα Γιάννενα. Μόνο που η ελληνική μεραρχία είχε διαλέξει το Καλπάκι ως την πιο κατάλληλη θέση για να αποκρούσει τον εχθρό. Τη νύχτα, 29 προς 30 Οκτωβρίου, όλα τα ελληνικά τμήματα είχαν μπει στην, ορισμένη από πριν, γραμμή άμυνας. Όταν ξημέρωσε, οι Ιταλοί σκάλωσαν. Ο δρόμος για το Καλπάκι ξερνούσε φωτιά. Καμουφλαρισμένες πυροβολαρχίες χτυπούσαν «όχι ιδιαίτερα πυκνά αλλά με μεγάλη ευστοχία», όπως σημείωσε ο Πράσκα.

Η κύρια προσπάθεια έγινε στις 31 Οκτωβρίου 1940. Σκάλωσαν γι' άλλη μια φορά. Σε πλάτος 260 χλμ., το μέτωπο άντεξε. Και, ξαφνικά, στην αλβανική παραλία όπου οι Ιταλοί αποβιβάζονταν ήσυχoi πως θα μείνουν ανενόχλητοι, παρουσιάστηκαν δυο αντιτορπιλικά. Ήταν το «Σπέτσαι» και το «Ψαρά». Ύψωσαν ελληνική σημαία κι άρχισαν να βομβαρδίζουν τους σαστισμένους Ιταλούς. Ο βομβαρδισμός κράτησε μιάμιση ώρα. Μετά, πάντα σημαιοστολισμένα, τα ελληνικά πλοία αποχώρησαν.

Την επομένη, 1^η Νοεμβρίου, ο Μουσολίνι αποφάσισε ν' αναβάλλει την απόβαση στην Κέρκυρα ([βλ. 28.10.1940](#)). Η μεραρχία Μπάρι διατάχτηκε να πάει στην Πίνδο. Η γενική επίθεση των Ιταλών προσδιορίστηκε για τις 2 του μήνα. Αποκρούστηκε, όπως θ' αποκρουόταν και η νέα γενική επίθεση, στις 4 Νοεμβρίου. Στις 8, ο Μουσολίνι αντικατέστησε τον Πράσκα. Αρχιζε η αντίστροφη μέτρηση.

1848: Στη διάρκεια των επαναστάσεων που σάρωσαν την Ευρώπη αυτή τη χρονιά και μετά την τρίτη εξέγερση εναντίον της κυβέρνησης της Βιέννης, ο στρατάρχης Άλφρεντ Γουίντισγκράετς κυριεύει την πόλη.

1864: Η Νεβάδα εντάσσεται στις ΗΠΑ ως η 36η πολιτεία.

1887: Γεννιέται ο Τσανγκ Κάι Σεκ, κυβερνήτης της Κίνας απ' το 1928 έως το 1949, οπότε η απέραντη χώρα πέρασε στους κομμουνιστές επαναστάτες του Μάο Τσε Τουνγκ. Ο εθνικιστής ηγέτης κατέφυγε στο νησί Φορμόζα όπου σχημάτισε την κυβέρνηση της Ταϊβάν. Υπήρξε πρόεδρος της Ταϊβάν ως τον θάνατό του στις 5 Απριλίου 1975.

1914: Στον Α' Παγκόσμιο πόλεμο, ρωσικά στρατεύματα με τον στρατηγό Ράσκι αναγκάζουν τους Γερμανούς του Χίντεμπουργκ να οπισθοχωρήσουν, δίνοντας τέλος στη μάχη του ποταμού Βιστούλα. Οι Γερμανοί έχασαν τουλάχιστον 42.000 άνδρες.

1917: Στην τρίτη μάχη της Γάζας, κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου πολέμου, Αυστραλοί και Νεοζηλανδοί κυριεύουν την Μπιρσεμπά, παίρνοντάς την από τους Τούρκους.

1940: Οι Άγγλοι αποβιβάζονται στην Κρήτη. Θα μείνουν εκεί, έως τις 28 Μαΐου 1941.

1954: Οι τελευταίοι Γάλλοι αποχωρούν από το Βιετνάμ, πέντε μήνες μετά την πτώση του Ντιέν Μπιέν Φου.

1984: Δολοφονείται από τρία μέλη της αίρεσης Σιχ, ενώ περπατούσε στον κήπο του σπιτιού της στο Νέο Δελχί, η πρωθυπουργός της Ινδίας, Ιντιρα Γκάντι. Είχε γεννηθεί το 1917.

1995: Στρατοδικείο της Νιγηρίας καταδικάζει σε θάνατο για ανθρωποκτονία τον ηγέτη της οργάνωσης για τα δικαιώματα των μειονοτήτων (Ογκόνι), Κεν Σάρο Γουίβα και τρεις ακόμη.

2007: Με ιστορική απόφασή του, το ισπανικό κοινοβούλιο καταδικάζει για πρώτη φορά το φασιστικό καθεστώς της δικτατορίας του Φράνκο, ψηφίζοντας τον νόμο της «ιστορικής μνήμης». Την ίδια μέρα, οι 21 από τους 28 κατηγορούμενους για τις βομβιστικές επιθέσεις στη Μαδρίτη, στις 11 Ιουλίου 2004 (191 νεκροί, 1.824 τραυματίες) καταδικάζονται συνολικά σε 40.000 χρόνια κάθειρξη.

Η 31^η Οκτωβρίου στον πολιτισμό

31 Οκτωβρίου 1517

Οι «95 θέσεις» του Λούθηρου

Ο πάπας Λέων Ι΄ (1513 - 1521) ήταν γιος του Λαυρέντιου του Μεγαλοπρεπή των Μεδίκων που εξουσίαζαν την Φλωρεντία. Από τον πατέρα του κληρονόμησε την αγάπη για τα γράμματα, τις τέχνες και τις επιστήμες. Και, κυρίως, την τέχνη να ξεδεύει πολλά από την τσέπη των άλλων. Για να γεμίσει τα θησαυροφυλάκια του Βατικανού, τα οποία βρήκε γεμάτα όταν εκλέχτηκε αλλά έσπευσε να αδειάσει, ο Λέων συμφώνησε με τον επίσκοπο Μαγεντίας και του εκχώρησε το δικαίωμα να πουλά συγχωροχάρτια στους Γερμανούς. Η συμφωνία ήταν για οχτώ χρόνια με τα κέρδη μισά - μισά. Η επιχείρηση πήγαινε θαυμάσια κι οι δυο συνεταιρείοι θησαύριζαν, καθώς ποτέ δεν έλειψαν οι αφελείς που πίστευαν πως μπορούσαν να εξαγοράσουν την άφεση αμαρτιών και να εκπορθήσουν έτσι την πύλη του παραδείσου. Το κακό είχε παραγίνει, στα 1517, όταν ένας υστερικός μοναχός αποφάσισε να τους χαλάσει τη δουλειά:

Ο Μαρτίνος Λούθηρος γεννήθηκε στις 10 του Νοεμβρίου του 1483 στη Σαξονία, από φτωχούς γονείς. Το 1517, ήταν Αυγουστίνος μοναχός, διπλωματούχος της φιλοσοφίας, διδάκτορας της θεολογίας και καθηγητής στο πανεπιστήμιο της Βυρτεμβέργης. Στις 31 Οκτωβρίου του 1517, έφερε το θέμα των συχωροχαρτιών σε δημόσια συζήτηση, αναρτώντας στην εκκλησία της Βυρτεμβέργης τις περίφημες «95 θέσεις». Ο Λούθηρος δίδασκε πως τα συχωροχάρτια, οι νηστείες, οι προσευχές κ.λπ. δεν παίζουν κανένα ρόλο. Εκείνο που μετράει, είναι η θερμή πίστη. Ζητούσε να καταργηθεί η κοσμική εξουσία του πάπα, πίστευε στην ανεξιθρησκία και υπεραμυνόταν του δικαιώματος των ιερέων να παντρεύονται. Από τα μυστήρια, αναγνώριζε μόνο τη βάπτιση και τη θεία μετάληψη. Τρεις μήνες αργότερα, η Ευρώπη είχε χωριστεί σε δυο αντιμαχόμενες παρατάξεις: Τους καθολικούς που υποστήριζαν ότι ο πάπας έχει δικαιο, και στους μεταρρυθμιστές, που έμελλε να ονομαστούν προτεστάντες (διαμαρτυρόμενοι), από μια διαμαρτυρία που υπέγραψαν το 1529.

1887: Στην Αγία Πετρούπολη, ο Νικολάι Ριμσκι Κόρσακοφ διευθύνει την πρεμιέρα του έργου του, «Ισπανικό Καπρίτσιο».

1888: Ο Τζον Μπόιντ Ντάνλοπ κατοχυρώνει την εφεύρεσή του, το λάστιχο ποδηλάτου.

1968: Βρίσκεται δολοφονημένος ο Μεξικανός ηθοποιός Ραμόν Ναβάρο, εραστής της οθόνης. Έπαιξε σε πολλές ταινίες του βωβού κινηματογράφου, μεταξύ των οποίων ο «Μπεν Χουρ» και ο «Αιχμάλωτος της Ζέντα».

1992: Ο πάπας Παύλος ζητεί δημόσια συγνώμη για την καταδίκη του Γαλιλαίου από την Ιερά Εξέταση, 350 χρόνια μετά τον θάνατο του πρωτοπόρου επιστήμονα. Ήταν η πρώτη φορά στην ιστορία του Βατικανού, που πάπας αναγνώριζε ότι και το «αλάθητο» δεν είναι αιώνιο. Όμως, με τη δήλωση αυτή, και η καθολική εκκλησία προσχώρησε στη θέση ότι όντως «η Γη γυρίζει».

2001: Ανακοινώνεται η συγχώνευση της Εθνικής Τράπεζας με την τράπεζα Άλφα Πίστewς. Ένας τραπεζικός κολοσσός δημιουργείται με μερίδιο που αγγίζει το 50% της ελληνικής αγοράς. Λίγο καιρό αργότερα, το εγχείρημα ναυάγησε.

2011: Η UNESCO ανακοινώνει την ένταξη της Παλαιστίνης στους κόλπους της ως ανεξάρτητο κράτος. Οι ΗΠΑ αντιδρούν κόβοντας τη χρηματοδότηση προς τον οργανισμό. Τις ακολούθησε ο Καναδάς.

2015: Ο Λευτέρης Πετρούνιας αναδεικνύεται παγκόσμιος πρωταθλητής στους κρίκους, στο παγκόσμιο πρωτάθλημα ενόργανης γυμναστικής που διεξάγεται στη Γλασκώβη της Σκωτίας.

2019: Σε ηλικία 85 χρόνων, πεθαίνει ο σπουδαίος συνθέτης και στιχουργός του νέου κύματος, Γιάννης Σπανός.

2020: Σε ηλικία 90 χρόνων, πεθαίνει ο παγκόσμιος φήμης Βρετανός (Σκοτσέζος) ηθοποιός (σερ Τόμας) Σον Κόνερι, ο πρώτος που ενσάρκωσε τον Τζέιμς Μποντ. Είχε γεννηθεί στις 25 Αυγούστου 1930.